

NORGES BONDELAG

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstuen
0301 OSLO
Norge

Vår saksbehandler
Inger Johanne Sveen

Vår dato
19.05.2020
Deres dato

Vår referanse
20/00390-7
Deres referanse

Høringssvar - forslag til endringer i utforming av nettleie

Viser til høring om forslag til endring i utforming av nettleie.

Norges Bondelag er en medlemsorganisasjon med over 62.000 medlemmer og er den største næringsorganisasjonen innenfor landbruket. I landbruket er det stor variasjon i bruk av energi og behov for effekt. Eksempelvis vil et mjølkebruk ha behov for høy effekt i kortere perioder hver dag nesten året rundt til anlegg for mjølking og fôring, mens et kornbruk med korntørke trenger relativt høy effekt over lenger tid, men kun i deler av året. Generelt har gårdsbruk flere tunge laster, med høyt effektbehov i forhold til energibruk. Landbruket står overfor ytterligere robotisering og økt grad av elektrifisering. Mange gårdsbruk investerer i småkraft, solceller og gårdsmøller. I fremtiden vil landbruket kunne være en leverandør av strøm tilbake på nettet. Nettkapasitet og utforming av nettleie har derfor stor betydning for landbruket.

Oppsummert har Norges Bondelag følgende kommentar til høringsforslaget:

- Strømnettet må kvalitetssikres og kapasiteten må bygges ut i takt med elektrifiseringen som kommer i landbruket
- Nettleiestrukturen må legge til rette for salg av overskuddsstrøm tilbake på nettet for bønder som produserer energi
- Det er i prinsippet positivt at effektledet i nettleien tidsdifferensieres
- Forslaget er mangelfullt utredet da det ikke er gjort beregninger som viser hvordan forslaget til ny nettleiestrukturen vil slå ut økonomisk for landbruksforetak

Norges Bondelag er i utgangspunktet positive til at det legges opp til at et effektledd skal tidsdifferensieres, minimum med hensyn på sesong, noe som vil kunne være positivt for landbruket. Vi er også generelt positive til forslaget om endring i bestemmelsen om effektleddet, slik at effektleddet blir basert på kundens høyeste målte effektuttak per døgn (døgnmaks). Det burde også være mulig å åpne for å gjøre strukturen ytterligere mer treffsikker ved at pris kan differensieres etter når på døgnet man benytter nettet. Slik vi

Bondelagets Servicekontor AS

Postadresse: Postboks 9354 Grønland 0135 OSLO	Besøksadresse: Landbrukets Hus, Hollendergata 5 0190 OSLO	Telefon: 22 05 45 00	E-postadresse: bondelaget@bondelaget.no
Norges Bondelag Bondelagets Servicekontor AS	Org.nr.: 939678670 Org.nr.: 985063001 MVA	Bankkonto: 8101.05.12891 Bankkonto: 8101.05. 91392	Internett: www.bondelaget.no

Vår dato Vår referanse
19.05.2020 20/00390-7

leser høringen kan dette ligge inn under forslaget til ny forskriftstekst § 13 – 1, bokstav e: «tariffene skal utformes slik at de reflekterer kostnadsstrukturen i nettet».

Norges Bondelag er imidlertid kritisk til at NVE sender ut et forslag til høring uten at det har vært foretatt beregninger av hvordan dette slår ut økonomisk for landbruket eller bedrifter med lignende behov. I henhold til instruks om utredning av statlige tiltak (Utredningsinstruksen) skal det gjøres rede for de positive og negative virkningene for tiltaket, hvem som blir berørt av endringen og utredningen skal omfatte virkningen for privat næringsvirksomhet¹.

Norges Bondelag mener høringsforslaget må ses i sammenheng med forskrift om kontroll av nettvirksomhet² og regler for anleggsbidrag for nye nett-tilknytninger eller forsterkning av nettet til eksisterende kunder³.

Så langt Norges Bondelag klarer å forstå reglene for anleggsbidrag og forslaget om effektprising, vil kostnadene for næringslivet, og særlig for de delene av næringslivet som er avhengig av høyt uttak i kortere perioder, øke kraftig fremover. Økt elektrifisering av Norge er et viktig klimatiltak og vil føre til langt større krav om effektuttak også fra landbruk. Denne kostnadsøkningen må utredes nærmere før forslaget behandles.

Det er gårdsbruk som allerede i dag er effektmålt, men der man legger til grunn høyeste effektuttak per måned. For disse vil endringen kunne slå positivt ut ved at høy belastning over kortere tid gir en rimeligere pris sett i forhold til faktisk belastning på nettet. For gårdsbruk der man per i dag ikke har effektprising vil det være vanskelig å si hvordan ny utforming av nettleie vil slå ut. Vi har heller ikke statistikk som viser hvor utbredt effektprising er i landbruket per i dag.

Norges Bondelag har bedt om å få en slik analyse av NVE, men har fått til svar fra saksbehandler at det ikke er gjort beregninger spesifikt for jordbruksanlegg og gårdsdrift da det er lite data og forbruksprofiler på dette. Eksempler publisert sammen med høringen gir i liten grad et bilde på hvordan endringen vil slå ut på landbruk og annet næringsliv.

I høringen pekes det på at endringene skal legge godt til rette for elektrifisering og energieffektivisering, noe som er viktige forutsetninger for å nå de norske klimamålene. Norske bønder står foran store investeringer i maskinpark og anlegg for å møte kravet om økt selvforsyning av mat, elektrifisering og oppfylling av klimaavtalen som landbruket har inngått med regjeringen. Det aldrende nettet vi finner til enkelte gårdsbruk er ikke i samsvar med disse nye behovene. Dette skyldes at det flere steder er investert for lite i nettet over lang tid. Vi erfarer at bønder opplever å få levert dårlig spenningskvalitet, og at nettleie baseres på makskapasitet på sikring, mens dimensjoneringen av nettet er en annen.

Norges Bondelag er bekymret for at kombinasjonen av effektprising og anleggsbidrag vil kunne slå uheldig ut for ei næring der man mange steder befinner seg «sist på linja». Norges Bondelag er kritisk til at den enkelte næringsdrivende som på grunn av geografisk

¹ <https://lovdata.no/dokument/INS/forskrift/2016-02-19-184>

² http://publikasjoner.nve.no/rapport/2018/rapport2018_67.pdf

³ <https://www.nve.no/reguleringsmyndigheten/nettjenester/nettilknytning/anleggsbidrag/>

Vår dato
19.05.2020

Vår referanse
20/00390-7

beliggenhet rammes mer av manglende nettinvesteringer enn husstander og bedrifter i sterkere nettområder, skal belastes for manglende investeringer fra nettselskapene. Vi ønsker også å bemerke at det er uheldig at man forlater prinsippet om kollektive ordninger for betaling av felles samfunnsgoder som infrastruktur.

Norges Bondelag har lenge arbeidet for å styrke selvforsyningen av energi på det enkelte gårdsbruk, og jobber for at landbruket i fremtiden også skal kunne levere strøm tilbake på nettet. Vi mener prismodellen for nettleie må legges til rette for en slik utvikling.

Norges Bondelag savner en utredning av effektiviseringspotensialet hos nettselskapene. NVE skriver i høringsdokumentet at om lag 90 % av kostnadene i strømmettet er relatert til kapasiteten i nettet. Det vil si investeringer i nettanlegg (linjer, kabler, transformatorer mv.), samt kostnader som er nødvendige for at nettet skal være tilgjengelig for kundene (overvåking, vedlikehold, feilretting, mv). Nettselskapene har monopol på å levere strøm til nettkundene. Norges Bondelag mener at nettleien og inntektsstrukturen til nettselskapene må utformes slik at den stimulerer til en mest mulig kostnadseffektiv drift av og investeringer i strømmettet.

Med hilsen

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Finn Erlend Ødegård

Inger Johanne Sveen

Mottaker	Kontaktperson	Adresse	Post
Norges vassdrags- og energidirektorat		Postboks 5091 Majorstuen	0301 OSLO